

Model opieki penitencjarnej i postpenitencjarnej dla Polski

Celem projektu była diagnoza systemu pomocy penitencjarnej i postpenitencjarnej w Polsce, a w szczególności opracowanie strategii współpracy administracji publicznej, organizacji społecznych i byłych więźniów a następnie popularyzowanie, szczególnie w instytucjach samorządów lokalnych i placówkach pomocy społecznej (gminnych i miejskich ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie) sprawdzonych form pomocy postpenitencjarnej. W wyniku projektu powstały publikacja oraz policy paper.

Publikacja:

- „System penitencjarny i postpenitencjarny w Polsce”, red. Teodor Bulenda, Ryszard Musidłowski, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2003.

Policy paper:

- diagnoza stanu więziennictwa oraz potrzeb więźniów i osób opuszczających zakłady karne (analiza dotychczasowego zakresu polityki penitencjarnej i postpenitencjarnej państwa);
- rozpracowanie mechanizmu marginalizacji skazanych i sposobów wyprowadzania osób inkryminowanych z kulturowej, ekonomicznej i osobowościowej degradacji;
- opis mechanizmów społecznych dynamizujących życie więzienne i kształtujących sytuację osób skazanych po opuszczeniu zakładu karnego;
- zbadanie powiązań instytucji więzienia z infrastrukturą społeczną;
- funkcja wolontariuszy i organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu zjawiskom kryminalnym oraz udzielaniu pomocy postpenitencjarnej; (ocena udzielanej pomocy postpenitencjarnej przez instytucje samorządowe (Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie), kuratoria sądowe oraz organizacje pozarządowe;
- propozycja modelu polityki i pomocy postpenitencjarnej (współpraca z NGO poprzez uregulowane prawnie zlecenie zadań).

Rola raportu:

- informacyjna; informacje o przebiegu reformy systemu więziennictwa, opis stosowanych form resocjalizacyjnych w zakładach karnych oraz dostępnej pomocy postpenitencjarnej w Polsce, informacje o możliwościach współuczestniczenia podmiotów społecznych w udzielaniu pomocy więźniom i byłym więźniom;
- diagnostyczna; ocena działań racjonalizacyjnych podjętych w ramach reformy systemu więziennictwa, analiza skutków niepodjęcia założonych zadań, ocena różnych form resocjalizacji i pomocy oferowanej więźniom, osobom wychodzącym z placówek karnych oraz ich rodzinom;
- rekomendacyjna; wskazanie koniecznych zmian w zakresie szkolnictwa więziennego i wykonywania pracy w trakcie pobytu w placówce karnej, przedstawienie rozszerzonej koncepcji opieki następczej (aktualnie są to tylko najprostsze formy wsparcia materialnego oraz stosunkowo

rzadkie działania podejmowane przez organizacje pozarządowe), propozycja modelu współpracy administracji publicznej i podmiotów społecznych.

Adresaci projektu:

- samorząd lokalny (w szczególności Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Powiatowe Urzędy Pracy);
- organizacje pozarządowe;
- kadra dydaktyczna (dyrektorzy placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych; resocjalizacyjnych; poradni pedagogiczno-psychologicznych);
- kuratorzy sądowi, penitencjarni, zawodowi i społeczni;
- osoby karane;
- instytucje naukowe;
- środowiska decydenckie (przedstawiciele rządu i parlamentu)

Kierownik projektu: dr Teodor Bulenda

Źródło finansowania: Phare Access Programme 2000